

הכתר

פרשת מטות – מסעי גליון מס' 11

תגובות ותרומות ניתן לשלוח למערכת 'הכתר'
ת.ד. 57375 ירושלים.
הזכויות לא שמורות, מצוה לצלם, לתרגם ולהפיץ.

לקט מאמרים לחיזוק הצניעות

"ומקום פה עמדי לעורר על ענין מכאיב ומבהיל שטועים בו רבים... יש הנמנעים מדבר בזה מטעמי צניעות. שומו שמים! בדרך פרוץ וירוד בכל הענינים, בהלבשה... בריש גלי ולא יתבוששו, ולדבר בעניני קדושה וצניעות זהו נגד הצניעות! היש לד הטעיית היצר גדולה מזו?" (הגרי"א קושלר זצ"ל)

הרה"ג ר' סנדר ארלנגר שליט"א (3)

[מתוך גליון "צופיה" מס' 5]

"ותצא דינה בת לאה" – לימוד לדורות

הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל היה נוהג לדבר על צניעות בפרשת "וישלח". כידוע בפרשה זו יש מעשה נורא, "ותצא דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב". מי פילל ומי מילל, אותו יעקב אבינו שהחזיק מעמד עשרים שנה בבית לבן הארמי, "עם לבן גרתי ותרתי"ג מצוות שמרתי שלא למדתי ממעשיו הרעים". ואעפ"כ קרה מקרה כל כך רע, כל כך נורא, שאילולי הלימוד לדורות, היה קשה לכתוב דברים כאלו. אין לך גנות גדולה מזו, איך יתכן? אצל יעקב אבינו, בחיר שבאבות שדמותו חקוקה במרכבה, איך יכול לקרא אצלו דברים כאלו? מדוע כל צדקתו וזכותו לא הועילה לו להנצל? ! והנה חז"ל באו ופרשו שהיה פה פגם של "צאנית", חוסר צניעות, יצאה לראות ונראית! ומזה הגיעו הדברים למקרה נורא ואיום.

גם זכות אבות לא הועילה !!

אנחנו לא מבינים, אסור לדבר על האמהות הקדושות, אעפ"כ חז"ל דברו ופרשו ענין זה, ללמד לדורות עד כמה אפילו משפחות הכי כשרות והכי חשובות – צריכות זהירות ושמירה יתירה בעניני צניעות, ולא לסמוך על זכותם וקדושתם וזכות אבותם שתעמוד להם בכל יכשלו.

ב"ילקוט מעם לועז" הביא מהראשונים שהפרשה הזאת חייב אדם ללמד תמיד לאנשי ביתו, כי יש בה מוסר השכל ולקח טוב לנשים ובנות שחייבות להיות בביתן ולא להתייצב על יד החלונות כשעוברים האנשים, ולא תתקשט אשה אלא אם כן היא מצויה בביתה ולא כשהיא הולכת למקום אחר.

ולענין דינה בת יעקב, כותב רבינו בחיי (בפר' וישלח) שהיא התקשטה מעט ולכן קרה מה שקרה, אבל יש אומרים שדינה לא התקשטה והיתה עטופה וכיסתה פניה ושערותיה, אבל נתגלה זרועה ונודע יופיה וראה אותה שכם בן חמור [פרקי דר"א].

תכשיטים רק ברגע הנכון ובמקום הנכון

ביותר למדנו מפרשה זו, על חובת הצניעות והסתרה מאנשים לא הגונים – שאין נותנים פריצה בפני הגנב. וכמו שאומרים חז"ל במדרש תנחומא בעקבות מעשה דינה: "שאסור לצאת בתכשיטים לרשות הרבים מפני שהעם מסתכלים בה ופגם הוא לאשה, שלא נתנו תכשיטין לאשה אלא שתהא מתקשטת בהן בתוך ביתה".

חז"ל מגלים דעת תורה! איפה צריך להתקשט? בתוך הבית! נכון, יש ענין להתקשט! אבל במקום הנכון וברגע הנכון. אבל בחוץ? ! להתקשט ברחובה של עיר? ! להתקשט במקום שזרים רואים אותה – פגם הוא לאשה! ! מכשול נורא שהביא למעשה דינה! !

מוסיף המדרש ומבאר מדוע זהו פגם? "שאינן נותנים פריצה לפני הכשר וביותר לפני הגנב", אפילו בפני אדם כשר וצדיק לא צריכים לתת פריצה, אלא יש לסתום את הפריצות ע"י דקדוק בהלכות הצניעות. ברגע שקיימת פריצה מסוימת, אז גם האדם הכשר נכנס לתחום הנסיון, ודבר זה אסור שיהיה! כי כבר קבעו חז"ל "אין אפוטרופוס לעריות".

אין נותנים פריצה לגנב

אך עיקר הדגש שנותנים חז"ל במדרש הוא "ביותר לפני הגנב" – את השמירה וההקפדה היותר מעולה צריך לעשות בגלל הגנב! מדוע חז"ל בחרו במשל לגנב? כי גנב הוא מומחה למצוא פריצות ולחדור לרשות הפרטית של אחרים. בכדי להנצל מן הגנב שלא תהיה לו שום אפשרות לפריצת דרך פנימה, דרוש סגירה מעולה של הבית במנעולים הטובים והחזקים ביותר. כך צניעות, צריך להחמיר יותר ולהזהר שבעתיים מלבוש והנהגה שלא במאת האחוזים – מפני הגנב, שגם לו אסור שתנתן אפשרות למצא סדק קטן של פריצות להכשל ולהכשיל.

אבל יש כאן נקודה נוספת, הרי יש גנב שנמצא בלבו של כל אדם. אנחנו לא מלאכים! חז"ל אמרו: "הגדול מחברו יצרו גדול ממנו", "אין אפוטרופוס לעריות" לכל אחד יש יצר הרע, ואף אחד אינו יודע מתי יתעורר פתאום היצר הרע באיזה מחשבה והרהור.

קונטרס סיטרא דקדושה

נתחבר ע"י אחד ממרביצי התורה שליט"א

פרק י

שאלה: אולי הרבנים מדקדקים עלינו יותר מדי, אולי אפשר למצוא היתרים לפי ההלכה להצדיק את הלבוש המקובל היום ברחובותינו.*

ת: כשאתה מחפש שידוך לבתך, האם תיקח חתן שלומד רק שעה ביום? הרי לפי ההלכה, אדם שעובד כל היום וקובע עתים לתורה, יוצא ידי חובת מצוות תלמוד תורה מדאורייתא, ואין בזה שום עבירה. ואם כן, למה לא נסתפק בזה?!

ועוד: למה אתה משלם 20 ₪ לקילו על עוף בדי"ץ? קנה ב-10 ₪ עוף בהשגחת הרבנות, יותר זול ויותר פשוט! תאמרו זה אסור? מי שיברר לפי שורת ההלכה ממש, כנראה ימצא שלפי ההלכה אפשר לסמוך כאן על עד אחד נאמן באיסורים ורוב מצויין אצל שחיטה מומחין וכו', ובדיעבד זה לא טרף. אז למה לא? למה לא?!

והתשובה ידועה, שאי אפשר לבנות יהדות המבוססת על קולות ותירוצים. מי שפוסע כל הזמן על הגבול האדום, סופו שימצא את עצמו מעברו השני של הגבול. ולכן אדרבה, אנו משתדלים שהכל יהיה מהודר. גלאט. למהדרין.

אך מדוע כשזה מגיע לביגוד של הנשים, לפתע אותם מהדרין נדחקים בקולות עצומות? הכיצד זה שנשות אברכים לובשות בגד לשבת ברמת כשרות "רבנות"? פיאח כזו, שאינה ראויה אפילו לכיתוב המינימלי "כשר"? איפור ובושם של "נבל ברשות התורה"?

וגם זה פלא גדול, שמצד אחד אכשר דרא, ורוב הנשים משתדלות לקיים המצוות כהלכתן, כולל תשליך וכל נדרי שהם מנהגים, וגם תקיעת שופר ופרשת זכור שנשים פטורות מהן מעיקר הדין. אך כשמגיע ענין הצניעות, שהוא חיוב מעיקר הדין וכרוך בכמה איסורים דאורייתא, בזה אין מספיק הקפדה.

והרי אין מדובר כאן בענינים שוליים, באיזה הנהגה טובה בעלמא. מדובר בענין יסודי ביותר, שמהווה את עיקר צורתה הרוחנית של האשה. כתב הגרי"א [באגרתו, נוסח ארס צובה, מובא ב... עמ' 38]: ותבלין שלו לזכרים עסק התורה ולנקבות הצניעות. והממר"ל כתב [גבורות ה' פרק ס"ז]: הרי שנשתבחו האמהות בפרט בצניעות, כי עיקר שבח האשה ומדרגתה העליונה היא הצניעות. ובעל הפלא יועץ כתב [חסד לאלפים או"ח ס"ג ג' סק"ד]: וכל אשה המרבה להזהר בדרכי הצניעות הרי זו משובחת. וכמעט כל עונש האשה בעולם הזה ובעולם הבא וזכייתה לעולם הבא תלוי בזה. עכ"ל. הרי מבואר מדברי רבותינו, שכל קומתה הרוחנית של האשה תלוי במידת צניעותה, וא"כ איך אפשר להניח לזה לזלזל בזה, ודדא חסר מה קני.

ידוע המעשה בנצי"ב מוואלוז'ין, שפגש קבוצת בחורי ישיבה משוחחים בחדרם, שאל אותם, מדוע אינכם לומדים. ענו לו, אנו משוחחים על היצר הרע ותכסיסיו להכשיל בני אדם. ענה להם: "אתם יודעים מה היצר אומר עכשיו? דברו עלי, ששמיעו אותי, העיקר שלא תלמדו". אותו הדבר, אומר הגי"ר יוסף צבי ויינר [בספר חיי הבחירה הנוה עמ' 113] לגבי צניעות הנשים. לא אכתב ליצר שכל הזמן ידונו בנושאי הצניעות, וידברו על הקשיים שבה, העיקר שלא יתלבשו צנוע.

* א.ה. לעצם השאלה כבר נתבאר בגליונות הקודמים ויתבאר בלי"ג בגליונות הבאים בעו"ה, דבאמת אין בזה היתרים כלל, וכל דבר פריצות הוי איסור גמור מדינא, וזאת התורה לא תהא מוחלפת.

אפילו ביום הקדוש בשנה ביום הכיפורים, לפני נעילה! ! תקנו חז"ל לקרא בתורה בפרשת עריות! למה? להזהיר את כולם, מהקטן שבקטנים ועד הגדול שבגדולים, שאפילו אחרי כל הדרגות של ר"ה ויום כיפור צריך שמירה מעריות! כי נפשו של אדם מחמדתן, ואין להסיח את הדעת שברגע קטן אפשר לרדת מכל המדרגות עד לדיוטא תחתונה.

נמצינו למדים ממדרש זה, שחובת האשה – גם בחברת כשרים – להזהר מחוט השערה של חוסר צניעות, כאלו היתה כעת במקום של אנשים לא כשרים ח"ו.

במה לצניעות

לכבוד מערכת הכתר,
שלו רב,

שמחה גדולה היא פעלכם המבורך בהוצאת עלון לחיזוק הצניעות, שבודאי זה יגרום
להתעוררות רבה וחיוק בנושא חשוב זה. יישר כוחכם וחילכם לאוריתא וחפץ ה'
בידכם יצלה לתקן ולהועיל בזה.

אחד הסיבות העיקריות למיעוט הצניעות בעוה"ר הוא חוסר מודעות הציבור לפרטי
ההלכות שבוזה, ועל כן חושבני שעל כך צריך לעורר ולהתריע תמיד כי "יש ללמוד
ולשנן את דיני צניעות המלבושים" כמו בספר "משבצות זהב לבושה" או "מלבושי
כבוד" ועוד ועוד שבהם מפורטים כל דיני הצניעות לפרטיהם. וכמו שידוע כי חתן
וכלה אינם יכולים לגשת לנישואין מבלי ללמוד היטב דיני "טהרת המשפחה", וכן
להכנס לעול המצוות נלמד ב13 שנה לא יוכל להניח תפילין כהלכתה מבלי שילמד
דיני הנחת תפילין, כך גם לא תוכל נערה ואשה להתלבש בצניעות כראוי מבלי לשנן
ולחזור את דיני צניעות המלבושים. והמציאות הורתה שבדבר שמתחזקים ללמדו
נזהרים יותר, כמו ענין שמירת הלשון שהתחזק הרבה במחננו, בזכות הלימוד בספרי
מין החפץ חיים, וכן כאן.

ועל כן רציתי לעורר, היות ואתם עוסקים בנושא חשוב זה, כמה היה טוב אם הייתם
משתדלים לארגן בסימנרים שילמדו בצוותא את דיני צניעות המלבושים ולעשות
מבחנים וחזרות וכו', וזה יועיל בתרתי, גם יחייב אם המורות להתלבש כהלכה, וגם
יעורר את הנערות והבנות להזהר בדבר חשוב זה שבו תלויה קדושת ישראל.

זכורני בצעירותי ששמעתי שהתבטאה אשה שלא לבשה בצניעות "וכי מה רוצים
ממני, בקטנותי אימי הליבישה אותי בבגדים שכאלה". הבינה אותה אשה שאם בקטנותה
חשבו שמותר הדבר חלילה, א"כ גם כשגדלה נעשית לה כהיתר. הרי שהכתוב "הנוך
לנער על פי דרכו כי יזקין לא יסור ממנה" זה גם על חינוך לצניעות בגיל הרך.

ועל כן לע"ד אם ישתדלו בדבר חשוב זה שבכל סמינר, ואפילו בבתי הספר
היסודיים, כשמגיעה הנערה סמוך לגיל המצוות אזי ילמדו וישננו בכתה- וגם בבית-
את דיני צניעות המלבושים, בודאי שהדבר יביא להתעוררות רבה ולתיקון המעוות
באופן יסודי, וגם כי יזקין לא יסור ממנה.

זכורני לפני 19 שנה שפרצה בחוג החרדי מגיפת "שמלות השסע" ר"ל, באסיפה של
בני התורה שעשו אז בשכונת מטרסדורף, דיבר מרן ראש הישיבה הגר"י עדס
שליט"א, ואמר כי העצה לביעור הנגע הוא לדבר כנגד זה בכל מקום. וכך היה שבתוך
תקופה קצרה חדלה מגיפה זו עכ"פ מציבור בני התורה. ובכך גם כעת אם יצא עלון זה
תדיר, הרי שהשיפור בנושא זה ילך ויגדל, וזכות הרבים תהיה תלויה בכך.

בברכת התורה, והצלחה רבה.
גדעון מאיר גילקרוב

אמרו (פסיקתא רבתי פמ"ה) אין לך חבה לפני המקום מן הצניעות, והסמ"ק
מנה צניעות במצות עשה (מובא במ"ב סי' ג' בבבאור"ל), ובפרט בנשים שהזהירו
מאד חז"ל על זה ואמרו (בראשית רבה פ"ח ב) ויבן ה' את הצלע, התבונן מאין
לבראתה ממקום שהוא צנוע באדם ועל כל אבר ואבר שהיה בורא בה
היה אומר לה תהא אשה צנועה.

ואמרו (במדבר רבה פ"א ג) יפה הוא הצניעות, שנא' והצנע לכת עם אלקיך וכן
דוד אמר כל כבודה בת מלך פנימה וכל אשה שהיא מצנעת עצמה אפי'
היא ישראלית ראוי' היא שתנשא לכהן ותעמיד כהנים גדולים, ואמרו
(שם פ"ח ט') אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך בזמן שהיא נוהגת בעצמה דת
יהודית שהיא צנועה זוכה שיוצאין ממנה בנים בעלי מקרא בעלי משנה
בעלי מעשים טובים. ואמרו (תנחומא רשב סי' ט) הקב"ה ברא את האשה מן
הצלע כדי שתהיה צנועה יושבת בבית ואמרו (נדר בראשית דף קט"ו ב) כל זמן
דאתא [שהאשה] בירכתי ביתה ולא נפקא לבר [ולא יוצאת לחוץ] הרי
היא צנועה ואתחזי לאולדה בניך דכשרין [וראויה להוליד בנים כשרים].

ומצינו כל הנשים צדקניות השתבחו בצניעות, וגבי שרה אמרו (ב"ב ס"ז
א) להודיע ששרה אמנו צנועה היתה, וגבי רחל אמרו (מגילה י"ג) בשכר
צניעות שהיתה בה ברחל- זכתה ויצא ממנה שאול (ב"ב ק"ג א) והחזיר לה
הקב"ה את הבכורה, וגבי תמר אמרו (מגילה י"ב) כל כלה שהיא צנועה בבית
חמיה, זוכה ויוצאין ממנה מלכים ונביאים, וגבי רות אמרו (שבת ק"ג ב) דבר
צניעות ראה בה [רמז לה שממנה ייתא משיח, ע"ש בגמ'] וגבי קמחית
אמרו (יומא מ"ז) מימי לא ראו קורות ביתי שערות ראשי ולכן זכתה שיצאו
ממנה שבעה בנים וכולם שמשו בכהונה גדולה. ואמרו (שבת נ"ג ב) כמה
צנועה אשה זו, שלא הכיר בה בעלה.

וכל שכן כשיוצאין בחוץ בין אנשים שצריכין מאד ליהזר בזה ואמרו
(תנחומא וישלח סי' ה) לא ניתנו תכשיטין לאשה אלא שתהא מתקשטת בהן בתוך
ביתה, ובירושלמי (תנתי פ"א ה"ד) גבי אסא דכפר אימי איתא כד הווי
בטורא [כשהיה בהר, במלאכתו] איתתא לבשה מנין [מלוכלכין]
[אשתו לבשה מלבושים מלוכלכין] שלא יתן בה איש עיניו, וכד עליל
מן טורא [כשנכנס לביתו בחזרתו ממלאכתו בהר] היא לבשה מאנין
נקיים [לבשה בגדים נקיים] שלא יתן דעתו באשה אחרת. וכל כך
הקפידו על זה שרבי יוסי דמן יוקרת אמר לבתו שובי לעפרך ואל יכשלו
בך בני אדם (תנתי כ"ד א) והרמב"ם כתב (בפס"ו מאישות ה"ח) צונו חכמים על האשה
שתהא צנועה בתוך ביתה ותתרחק מן הכיעור ומן הדומה לכיעור.

ובעונותינו הרבים היום הדור פרוץ ומתקשטים ביותר וכו' והרבה
יש לדבר על זה בעונותינו הרבים ואשרי מי שנוהרת בזה ולא תסתכל
על חברותיה, ומה שתלבש יותר בגדי צניעות תזכה ביותר לבנים
צדיקים ותלמידי חכמים ובעלה זוכה לכל טוב כמו שכתב בזה"ק מובא
במ"ב סי' פ"ה ותקים בית לתפארת.

פניני הכתר

טל תחיה

הרבנים החשובים, הרב אברהם וולף זצ"ל, מנהל סמינר לבנות בבני-ברק והרב קלינפלץ זצ"ל, חברו יחד
ונכנסו לביתו של מרן הגאון בעל ה'חזון איש', ובפיהם שאלה:

רבינו, חסרים לנו כלי מלחמה לחלק לתלמידות.
- "מדוע דרושים לבנות ישראל כלי מלחמה"!? תמה הרב.
- רוח טומאה והפקרות של כל האיסורים החמורים מנשבת בעולם. איך תתמודדנה בנות ישראל הצעירות
עם רוח אימים זו? - השיבו השואלים.

הלא כלל ישראל כולו מחויב בשמירת מצוות התורה, הן הגברים והן הנשים. והנה לגברים נתן הקב"ה את
מצות לימוד התורה, שעליה אמרו חז"ל 'בראתי יצר הרע- בראתי לו תורה תבלין' (קידושין ט). כלומר: התורה
שומרת על הדברים בה מפני היצר הרע.

אבל מה תעשינה הבנות שאין עליהן חיוב תלמוד תורה? במה הן תתגברנה על נסיונות היצר הרע?
שמע ה'חזון איש' והשיב: "בבגדי צניעות"! "כך מוסרים בשם הגר"א מוילנא זצוק"ל: מה שהגברים
משיגים בתורתם, משיגות הנשים בלבושן הצנוע"- הפטיר.
אך עד היכן הדברים מגיעים?

כותב על כך השל"ה הקדוש: בשעה שתלמידי-חכמים מתיגיעים בתורתם יומם ולילה וברוב עמלם הם נופלים
ומתנמנמים וריר שנה נוטף מפיהם... בא הקב"ה בכבודו ובעצמו וגונז אותו ריר בבית גניזו לעת תחית המתים.
כאשר יחפש אז זכות שמכוחה יברא 'טל תחיה', יקח הקב"ה את הטיפות הללו ויעשה מהן טל תחיה להחיות
בו את המתים. (כן הוא בפיט יום א' דראש השנה, לפני קדושה, בשם רבי יחיאל מפריז- מגדולי בעלי התוספות. וראה כתובות
ק"א).

מספר המגיד המפורסם הרב יעקב גלינסקי שליט"א:
מדבריו של בעל ה'חזון איש', שכוח בגדי הצניעות של הנשים גדול כמצות תלמוד תורה, למדנו דבר נורא:
הנשים מכינות את טל התחיה שלהן מאגלי הזעה הנוטפים מהן מחמת בגדי הצניעות שלהן.
ובזכות 'טל זעה' זה, יקומו בתחית המתים!

(מפי הרב י. גלינסקי שליט"א)
(עולמות של טוהר ח"א עמ' 25)

סיפר אחד מהמתנדבים
המסורים
המסייעים
באחזקת
ההפצת עלון
'הכתר',
כי בתקופה
האחרונה
נתוספה לו
הכנסה
שבועית
מכובדת
המאפשרת
לו להתפרנס
יותר בכבוד.
כשעשה
חשבון נוכח
לדעת
שהכנסה זו
החלה
בדיוק
מאז
שהחל
לעסוק
בהפצת
העלון.

ישנה אפשרות לארגן כנסים
והרצאות בענין הצניעות.
ניתן לפנות
לארגון "כתר מלכות"
5820178-02, 5326598-02

יהודי יקר, אם ליבך כואב
על מצב הצניעות הירוד
והנך מעונין לפעול לתיקון
הענין, אנא! שא עמנו
בנטל הוצאות העלון. כל
תרומה חשובה, אפי'
שקלים בודדים.
כמו"כ דרושים מפיצים
בשכונות, מקור ברוך, בית
וגן והר נוף. המעונין לסייע
יוכל לפנות לטל'
5022132-02 תורה